

การสอบสวนโรคอาหารเป็นพิษ - จังหวัดเชียงใหม่

เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ ได้รายงานการระบาดของโรคอาหารเป็นพิษ ซึ่งมีจำนวนผู้ป่วย ๒๔๔ ราย เสียชีวิต ๒ ราย เข้ามายังกองระบาดวิทยา ผู้ป่วยเริ่มป่วยระหว่าง ๒๔ พฤษภาคม - ๑ มิถุนายน ๒๕๒๕ ด้วยอาการอุจจาระร่วงส่วนใหญ่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลสวนดอก และโรงพยาบาลจอมทอง แพทย์จากโครงการศึกษาฝึกอบรมในสาขาระบาดวิทยา และเจ้าหน้าที่จากศูนย์ระบาดวิทยาภาคเหนือ จังหวัดลำปาง ได้เดินทางไปร่วมสอบสวนโรคใน อีกประมาณ ๓ สัปดาห์ต่อมา

การระบาดเกิดขึ้นใน บ.วังตวง ต.วังตวง อ.จอมทอง ซึ่งเป็นหมู่บ้านชาวเขา (ประชากร ๔๑๓ คน) เริ่มต้นเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ได้มีการฆ่าและควายนัวหนึ่ง ซึ่งตกไปในลำธารและซาทัก นำเนื้อออกขายภายในหมู่บ้าน การสอบสวนโรคโดยใช้แบบสอบถามถามชาวบ้าน ๒๖๘ คน (๖๕ % ของทั้งหมด) พบว่า ๙๒ % ของผู้ที่กินเนื้อดิบ มีอาการป่วยด้วยอาการอุจจาระร่วง ในขณะที่เพียง ๕ % ของผู้ที่ไม่ได้กินเนื้อมีอาการป่วยด้วยอาการอุจจาระร่วง ($P < ๐.๐๐๑$) เนื่องดังกล่าวถูกนำมาทำอาหารทั้งในวันที่ ๒๔ และ ๒๕ พฤษภาคม อัตราป่วยตามวันที่กินจะเป็น ๗๒ % และ ๘๖ % ตามลำดับ ระยะฟักตัวของผู้ป่วยนับตั้งแต่เริ่มกินจนเริ่มมีอาการอุจจาระร่วง ตั้งแต่ ๔ - ๓๓ ชั่วโมง ส่วนใหญ่ภายใน ๘ - ๑๖ ชั่วโมง ผู้ป่วยจะมีอาการป่วยตั้งแต่ ๑ - ๕ วัน

ผู้ป่วยส่วนหนึ่งที่เข้ารับการักษาที่โรงพยาบาลสวนดอก ได้รับการตรวจอุจจาระรวม ๓๘ ราย ๑๔ ราย ในจำนวนนี้ (๓๗ %) positive สำหรับ Salmonella hvittingfoss ในระหว่างการสอบสวนโรคซึ่งเป็นระยะเวลาประมาณ ๑ เดือนหลัง จากการระบาดได้เก็บตัวอย่างอุจจาระ จากชาวบ้านในหมู่บ้าน ส่งตรวจเพิ่มเติมอีก ๘๑ ราย พบ S.hvettingfoss ๑๐ ราย ๗ ใน ๑๐ ราย มีประวัติกินเนื้อดิบและมีอาการอุจจาระร่วงในช่วงนี้ด้วย อีก ๑ ราย กินเนื้อสุกและไม่มีอาการป่วย ส่วน ๒ ราย ที่เหลือไม่ได้กินเนื้อและไม่ได้ป่วย

สำหรับผู้เสียชีวิต ๒ ราย รายหนึ่งเป็นหญิง อายุ ๓๔ ปี เสียชีวิตก่อนได้รับการรักษาในโรงพยาบาล เข้าใจว่าเนื่องจากปัญหา dehydration อีกหนึ่งรายเป็นเด็กชาย อายุ ๑๑ ปี เสียชีวิตในโรงพยาบาล

พร้อม ๆ กับการสอบสวนโรค ได้ให้สุขศึกษาและคำแนะนำในหมู่บ้าน ควรจะกินอาหารหลังจากที่ปรุงสุกดีแล้ว และไม่ควรมำเนื้อจากสัตว์ที่มีอาการป่วยมาทำเป็นอาหารขณะเดียวกันได้แนะนำเจ้าหน้าที่ในจังหวัดเกี่ยวกับการกระจายและการสอนวิธีใช้ของ ORS (oral rehydration salt) ในกลุ่มชาวบ้านหมู่บ้านนี้ เพื่อป้องกันภาวะขาดน้ำจากอาการอุจจาระร่วงที่จะเกิดขึ้นอีก

ผู้รายงาน เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่,
ศูนย์ระบาดวิทยาภาคเหนือ จังหวัดลำปาง, โครงการศึกษาและ
ฝึกอบรมในสาขาระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข